

SPIS TREŚCI

	Str.
PRZEDMOWA	IX
WSTĘP	1
Aktualność tematu, str. 1; Kwestia, sprawa czy problem?, str. 2; Elementy kwestii bałtyckiej, str. 3; „Navigare necesse est“, str. 5; Porządek prawny na morzu, str. 6; Morze a ląd, str. 7; Motywy dążeń morskich i wartość dostępu do morza, str. 8; „Narody morskie“, str. 9; Punkty węzłowe nad Bałtykiem, str. 10.	
ROZDZIAŁ I	13
„Liche morze“, str. 13; Kto mieszkał nad Bałtykiem najdawniej?, str. 14; Obodryci, Weleci i Ranowie, str. 16; Pirackie „skłonności“ Słowian, str. 17; Pomorze Zachodnie i Wschodnie, str. 18; Polska a Pomorze Wschodnie i Zachodnie, str. 19; Pogrom słowiańszczyzny połabskiej i ujarznienie nadodrzańskiej, str. 20; Krzyżacy przy ujściu Wisły i Niemna, str. 22; Parcie Brandenburgii ku morzu, str. 24; Polska traci Pomorze Gdańskie, str. 25; Ludy wschodnio-bałtyckie, str. 26; Najeźdy Waregów, str. 30; Kawalerowie Mieczowi w Inflantach, str. 32; Bierna postawa Rusi, str. 35; Losy Estonii, str. 38; Cała Słowiańszczyzna odgradzona od mórz, str. 38.	
ROZDZIAŁ II	40
Hegemonia kupiecka Hanzy, str. 40; Egoizm narodowo-kupiecki, str. 41; Holsztyn napiera na północ, str. 43; Dania przeciw Hanzie, str. 45; Meklemburczycy nad Melarem, str. 46; Unia Kalmarska i jej wpływ na losy Bałtyku, str. 47; Powszechna reakcja przeciw niem-	

czyźnie, str. 48; Unia Polski z Litwą a dążenia Zakonu Krzyżowego, str. 49; Litwa zaniedbuje Inflanty, str. 51; Problematyczny powrót Polski nad morze, str. 54; Przewaga Duńczyków w unii skandynawskiej, str. 57; Przemieszczenie duńsko-moskiewskie przeciw Szwedom i Niemczyźnie, str. 60; Hanza wobec sporów duńsko-szwedzkich, str. 62; Coś się psuje w królestwie duńskim, str. 63; Lubeka wobec „wojny hrabskiej“, str. 65; Skandynawia walczy o niezależność gospodarczą, str. 66; Penetracja holenderska na Bałtyku, str. 68; Angielskie i francuskie próby ekspansji handlowej na Bałtyku, str. 69.

ROZDZIAŁ III

72

Polski program bałtycki w XVI wieku, str. 72; Kosztowne pośrednictwo gdańskie, str. 74; Kwestia inflancka, str. 74; Eryk XIV szwedzki, str. 76; Inflancka polityka Moskwy, str. 76; Rozkład wewnętrzny w Inflantach, str. 79; Siedmioletnia wojna północna, str. 80; Fryderyk II duński władcą Sundu i poborcą ceł, str. 82; Polskie pojęcie „dominium maris“, str. 84; Niefortunna unia polsko-szwedzka, str. 85; Moskwa odepchnięta od morza, str. 87; Chrystian IV duński a Szwecją, str. 88; Wojna kalmarska budzi czujność Holandii, str. 89; Francuska polityka bałtycka Danzay'a, str. 90; Angielskie kompanie handlowe nad Bałtykiem i Białym Morzem, str. 92; Polityka bałtycka Francji i Hiszpanii, str. 94; Przegrana duńska w Rzeszy i zwycięstwo Szwedów w Inflantach, str. 95; Admiralicja sewilska i cesarska, str. 96; Rozdźwięki duńsko-szwedzkie, str. 98; Pośrednictwo Francji w rozejmie altmarskim, str. 99; Szwed panem portów polskich, str. 100; Szwedzkie imperium Gustawa Adolfa, str. 101; Polskie minimum egzystencji na Bałtyku, str. 102; Błędy polityczne Chrystiana IV, str. 104; Ku klęsce, str. 105; Koniec duńskiego „dominium maris“, str. 107.

ROZDZIAŁ IV

109

Traktaty w Brömsebro i Osnabrück gruntują hegemonię szwedzką, str. 109; Zachwianie obcej kontroli nad Bałtykiem, str. 111; Karol X Gustaw i plany rozbioru Pol-

ski, str. 112; Rozgrywka o Bałtyk, str. 113; Atak na Danię i interwencja państw zachodnich, str. 114; Traktaty w Oliwie, Kopenhadze i Kardis, str. 116; Ładowe podstawy szwedzkiej hegemonii na Bałtyku, str. 117; Cło sundzkie schodzi na drugi plan, str. 119; Skandynawskie próby kolonizacji zamorskiej, str. 119; Kurlandia i Brandenburgia próbują kolonizacji zamorskiej, str. 120; Przyczyny niepowodzenia akcji kolonizacyjnej, str. 123; Zmierzch polskiej polityki bałtyckiej, str. 123; Stare uprzedzenia i przeblýski nowej polityki bałtyckiej, str. 126.

ROZDZIAŁ V 128

Geneza i początek wielkiej wojny północnej, str. 128; Karol XII wobec kwestii bałtyckiej, str. 130; Polski dostęp do morza znów zagrożony, str. 131; Początki żeglugi rosyjskiej na Bałtyku, str. 131; Car Piotr dąży do imperium bałtyckiego, str. 133; Kampania pomorska, str. 134; Zachód pilnuje równowagi sił na Północy, str. 135; Czy Rosja carska była państwem morskim?, str. 139; Cło sundzkie niewzruszone, str. 140; Próby dywersji holsztyńskiej, str. 142; Rosyjska i pruska akcja w Kurlandii, str. 143; Flota rosyjska na Bałtyku za następców Piotra Wielkiego, str. 144; Armia lądowa podstawą hegemonii carskiej na północy, str. 146; Polska, Szwecja i Dania w zależności od Rosji, str. 147; Wojna siedmioletnia na Pomorzu i w prowincjach pruskich, str. 148; System północny Katarzyny II i Panina, str. 150; Rozbiór Polski zaprzeczeniem polityki Piotra Wielkiego, str. 152; Kolejne próby neutralizacji Bałtyku, str. 154; Wielka Brytania respektuje prawa Rosji na Bałtyku, str. 155; Wielka Brytania wobec rozbioru Polski, str. 157.

ROZDZIAŁ VI 160

Bałtyk dla najsilniejszych, str. 160; Anglia łamie neutralność i niszczy siłę morską Duńczyków, str. 161; Napoleon poświęca Szwecję dla Rosji, str. 163; Sprawy bałtyckie w kampanii 1812 r., str. 164; Kongres wiedeński ignoruje sprawy bałtyckie, str. 166; Fikcyjny dostęp

do morza dla Królestwa Polskiego, str. 167; Gospodarka Hohenzollernów w Prusach Wschodnich i Gdańsku, str. 168; Szwecja zagrożona od wschodu, str. 169; Wojna krymska i rozbicie Wysp Alandzkich (1855), str. 172; Brak Polski na Bałtyku, str. 173; Likwidacja cła sundzkiego, str. 174; Zmiany w pojęciach o współzyciu narodów, str. 175.

ROZDZIAŁ VII 177

świt nowej hegemonii na Bałtyku, str. 177; Bismarck przeciw rozbudowie floty wojennej, str. 178; Od jednej korwety do trzydziestu siedmiu pancerników, str. 180; Zadania niemieckiej potęgi morskiej, str. 180; Wilhelm II popiera reakcję w Rosji, str. 182; Nieudana próba wznowienia „północnego akordu“, str. 182; Niemczyzna w „kraju ostzejskim“ i jej stosunek do Rosji, str. 184; Sprawa cieśnin duńskich w latach 1912—1914, str. 187; Działania wojenne na Bałtyku w latach 1914—1917, str. 189; Ludendorff i plany niemieckiego państwa bałtyckiego, str. 190; Decydujące słowa Wilsona i Focha, str. 193.

UWAGI I PRZYPISY SZCZEGÓŁOWE 195

LITERATURA 200

SKOROWIDZ MIEJSCOWOŚCI, KRAJÓW I LUDÓW . . . 207

SKOROWIDZ OSOBOWY 212

MAPKI poza tekstem